

No: 534 – Menş e Adı

KOZAN PORTAKALI

Tescil Ettiren
KOZAN TİCARET ODASI

Bu coğ rafi iş aret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 20.12.2018 tarihinden itibaren korunmak üzere 16.09.2020 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 534
Tescil Tarihi	: 16.09.2020
Başvuru No	: C2018/238
Başvuru Tarihi	: 20.12.2018
Coğrafi İşaretin Adı	: Kozan Portakalı
Ürün / Ürün Grubu	: Portakal / İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Kozan Ticaret Odası
Tescil Ettirenin Adresi	: Cumhuriyet Mah. Emniyet Sok. Irman Cad. Kozan 01510 ADANA
Coğrafi Sınırı	: Adana ili Kozan ilçesi
Kullanım Biçimi	: Kozan Portakalı ibareli aşağıda tanımlanan logo ve menşe adı amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, logo ve menşe adı amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Kozan Portakalı, yörenin bol suyu ile iklim ve toprak özelliklerinden lezzet alan, oldukça büyük taç hacmine sahip ağaçlardan elde edilir. Yuvarlak şekilde, kabuğu orta kalınlıkta ve pürüzlü, az çekirdekli, meyve eti koyu portakal rengi, çok sulu ve suda çözünebilir kuru madde miktarı yüksektir. Bu özellikleri nedeniyle hem sofralık hem de sanayilik olarak kullanılabilir. Olgunlaşma aralık ayında başlayarak nisan ayına kadar sürer.

Turunçgil tarımı Kozan ilçesinde denizden yaklaşık 100 km'lik uzakta yapılır. Turunçgiller için gerekli olan iklim koşullarının lokal ölçülerde de olsa bu sahada bulunuşu Kozan Portakalının yetişmesinin temel nedenlerindedir. Üç tarafı kalker tepelerle çevrili, güneyi ise açık bir morfolojiye sahip olan Kozan, mikro ekolojik bir yapıya sahiptir. Kozan Portakalı, Kozan ilçesine ait bir popülasyon olarak gelişmiş ve yüz yılı aşan bir süre boyunca ilçenin uygun mikro ekolojik alanlarında yetiştirilmiştir.

Kozan Portakalına ait bazı özellikler

Özellik	Minimum Değer	Maksimum Değer
Meyve ağırlığı	146,00 g	190,00 g
Meyve eni	68,50 mm	72,00 mm
Meyve uzunluğu	68,50 mm	70,00 mm
Meyve şekil indeksi	1,00	1,05
Kabuk kalınlığı	3,60 mm	4,10 mm
Çekirdek sayısı	11 adet	14 adet
Dilim sayısı	10 adet	11 adet
Usare miktarı	%47,00	%55,00
Suda çözünebilir kuru madde	%10,00	%11,00
Suda çözünebilir kuru madde / asit oranı	10,20	11,00
Titre edilebilir asitlik (meyve suyunda sitrik asit cinsinden)	%0,75	%0,99
Meyve şekli	Yuvarlak	

Meyve kabuk pürüzlülüğü	Pürüzlü
Meyve kabuğunun ete bağlılık durumu	Sıkı
Meyve et rengi	Koyu portakal rengi
Meyve et tekstürü	Orta - kaba
Hasat ve olgunluk dönemi	Ocak - şubat
Verimlilik durumu	Verimli

Üretim Metodu:

Fidanların yetiştirilmesi:

Kozan Portakalının üretildiği ağaçlar göz aşısı ile üretilir. Anaç için kullanılacak materyal için turunç çekirdekleri kullanılır. Tohum üretiminde kullanılacak meyveler ağaç üzerinden hasat edilmekte olup yere düşmüş meyveler tohum üretiminde kullanılmamalıdır. Alınan çekirdekler önce yastık tabir edilen korunaklı bir alana veya uygun büyüklükteki viyol, saksı vb. malzemelere ekilir. Ekilen çekirdekler çimlenip 3 - 5 yapraklı hale gelen fidanlar tüplere veya yastıklara şaşırtılır. Turunç anacına aşılama için kullanılacak gözler Kozan Portakalı üretimi yapılan ağaçlardan alınan aşı gözü materyali ile yapılır. Bol verimli ve sağlıklı olduğu düşünülen ağaçlardan alınan gözler turunç anacına aşılır. Aşılama gözlerinin sürmesini çabuklaştırmak ve fidan gelişimini hızlandırmak için 15 - 20 gün sonra tepe, aşı noktasının 5 cm üzerinden kesilir. Gözler, aşılama 15 - 20 gün sonra sürmeye başlar ve gözler sürmeye başlayınca aşı bağları çözümlenmelidir. Sürgün boyları 15 cm'ye ulaşınca hereklere bağlanır. Aşılama gözünün dışında anaçtan çıkan sürgünlerin büyümesine izin verilmez ve düzenli olarak koparılır. Sürgün boyu 80 - 100 cm'ye ulaştığında tepeden itibaren 10 cm'lik kısımdan çıkan sürgünlerden 3 tanesi ana dalları oluşturmak üzere bırakılır ve diğer sürgünler budanır. Bırakılacak sürgünlerin ağaca iyi bir taç oluşturacak şekilde seçilmesine özen gösterilir. Portakal ağaçlarından bol verim alınabilmesi için; bahçe tesisinde virüs kaynaklı ve benzeri hastalıklardan temiz, nematodlardan arı, adına doğru, bir örnek ve hızlı gelişme gösteren sağlıklı fidanların kullanılması gereklidir. Ayrıca obur dallardan göz alınmaz. Gözün meyve dalından alınmasına özen gösterilir.

Açık köklü veya tüplü fidanlar yağmurlardan yararlanabilmesi için eylül aylarında dikilir. Kozan Portakalı ağacının dikileceği alanda öncelikle bahçenin tesviyesi yapılır ve pulluk tabanı olarak anılan sert kısım patlatılır. Bu işlem için en uygun zaman, toprağın kuru olduğu eylül ayıdır. Toprağın, dikimden önce ocak - şubat aylarında uygun bir herbisit ile ilaçlanması, bahçe tesisinden sonra sorun yaratan yabancı otlara karşı alınan tedbirlerin başında gelir.

Ağaç büyüklüğüne ve arazinin eğimine göre fidan dikilecek sıralar oluşturulup dikim yerleri tespit edilir. Dikim için iki fidan arasının 7x7 m veya 8x7 m olması uygundur. Dikim çukurları; kürek, bel veya burgu ile 35 - 40 cm çap ve 35 - 40 cm derinlikte açılır. Burgu ile çukur açılırken yaş ve ağır yapılı topraklarda, çukurun yan duvarlarında sert bir tabaka oluşur. Bu tabaka kürek veya bel ile kırılmalıdır.

Kozan Portakalının kuvvetli ve dengeli taç oluşturması, verimlilik süresinin uzatılması, kaliteli ve fazla ürün eldesi amacıyla budama işlemi yapılır. Fidanlar, dikimden sonra dengeli bir taç oluşturmak amacıyla 70 - 80 cm yükseklikten kesilir. Daha sonra süren sürgünlerden yaklaşık 120 derecelik açı gösteren 3 temel dal bırakıldıktan sonra diğerleri kesilir. Bu sürgünler olgunlaşınca 20 - 25 cm yükseklikten dışa bakan göz üzerinden kesilir. 2 - 3 yıl sonra verim budamasına kadar ağacın tacına başka budama yapılmaz ve tacın alt kısmından çıkan sürgünler ve oburlar alınır.

Fidanlar dikildikten sonra kasım - aralık aylarında bir defa taban gübrelemesi ile ihtiyaca göre 2 - 3 defa üst gübreleme yapılır ve yetiştiricilik boyunca her yıl rutin olarak devam edilir. İlaçlama işlemi her yıl nisan aylarında başlar ve kullanılan ilaçların bekleme sürelerine dikkat edilerek hasat zamanına kadar; hastalık, zararlı ve abiyotik etmenlere karşı devam eder. Yabancı otlarla mücadele amacıyla her yıl nisan - eylül ayları arasında çapalama ve ilaçlama yapılır. Mayıs - ekim ayları arasında her ağaç için 650 - 750 mm sulama yapılır. Ağaçlar 5. yıldan sonra meyve vermeye başlamakla birlikte 6 - 7. yıldan sonra tam verime geçer. Kozan Portakalı hasadı aralık - mart ayları arasında yapılır. Su kaynaklarının çok olması ve iklim şartlarından dolayı, Kozan Portakalında soğuk ve don zararları oluşmaz.

Denetleme:

Denetimler; Kozan Ticaret Odası Koordinatörlüğünde, Kozan İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Kozan Sebzeçiler Meyveciler ve Satıcılar Esnaf Odası, Kozan Ziraat Odası ve Kozan Ticaret Odasından birer kişinin

katılımıyla oluşan 4 kişilik denetim mercii tarafından yılda en az 1 kez ve ihtiyaç duyulduğunda veya şikâyet halinde her zaman yapılır.

Kozan Portakalının denetimi sırasında özellikle aşağıdaki hususlar kontrol edilir:

- Ürünlerin coğrafi sınırdaki üretilmesi,
- Üretim metodunun doğru uygulanması,
- Meyve şekli, meyve kabuk pürüzlülüğü, meyve kabuğunun ete bağlılık durumu, meyve et rengi, meyve et tekstürü, meyve eni, meyve uzunluğu ve meyve ağırlığı gibi fiziksel özelliklerin uygunluğu,
- Kozan Portakalı logosunun ve menşe adı ambleminin kullanımı,

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.